

afgiftekantoor
2200 Herentals 1
P 409301
Wettelijk Depot B.D.54.073

België - Belgique
PB
2200 Herentals 1
BC 9428

maandelijks clubtijdschrift

167

mei 2019

verantwoordelijke uitgever
Postbus 105 – 2200 Herentals

Numismatica Herentals EGMP
redactie : Rudy Dillen

Bestuur

Rudy Dillen	voorzitter - secretaris - redacteur 0471-329179 rudy.dillen@telenet.be
Marc De Quint	penningmeester - schatbewaarder 0474-448096 marcdequint@gmail.com
Koen De Pooter	veilingmeester - waardebeoordelingen 0473-556266 koen.de.pooter@telenet.be
Frank Lippens	webmaster - archivaris - bibliothecaris 0475-552400 frank.lippens1@skynet.be
Herwig Helsen	bibliothecaris - standhouders 0479-208820 herwig.helsen1@telenet.be

adres	Numismatica – Postbus 105 – 2200 Herentals
rekeningnummer	BE43 0014 2061 3601 GEBABEBB
lidgeld-2019 14 €	lidmaatschap Numismatica Herentals EGMP (20 € voor leden in het buitenland)
10 €	lokaal lidmaatschap Numismatica Herentals enkel voor leden van andere EGMP-afdelingen (12 € voor leden in het buitenland)
1 €	éénmalig daglidmaatschap voor nieuwe bezoekers
gratis toegang	voor -18 jaar, vergezeld van een volwassen lid
aangesloten bij	E.G.M.P. - Koninklijke Vereniging Herentalse Cultuurraad
website	www.numismatica-herentals.be

maandelijks clubactiviteit op de 2e zondag van de maand, 8.30-12u
Parochiezaal St-Antonius - Kapucijnenstraat 7, 2200 Herentals

zondag 12 mei 2019   9 juni - 14 juli - **11 augustus = Zomerbeurs**

cover: met de nieuwe medaille *Begijn*, Ø70mm en uitgevoerd in gepatineerd rood koper, huldigen we dit jaar 72 leden die in het stichtingsjaar 2004 lid werden bij Numismatica Herentals, zij hebben aldus 15 jaar lidmaatschap achter de rug. Na het Boerenkrijgmonument (*Brigand*) en de Herentalse stadspoorten (*Poorter*) is het de beurt aan het Herentalse begijnhof. We highlighten dit mooi stukje historisch erfgoed met een afbeelding van de Begijnhofpoort uit 1640. Mooi meegenomen detail is dat in 2019 er veel aandacht zal gaan naar het Vlaamse Begijnhovenpatrimonium als Unesco Erfgoed (zie artikel).

Tentoonstelling

CLUBNIEUWS

In onze tentoonstelling tonen we *The making of* van onze nieuwe medaille 'Begijn'. We tonen de verschillende stappen - van ontwerp tot medaille - van het productieproces. Uit de eerste reacties kunnen we opmaken dat het eindproduct fel geapprecieerd wordt. Niet in het minst is het de uitvoering in rood koper die een aparte indruk geeft. Met dank aan ontwerpster Christel Druyts en medailleatelier Mauquoy.

12 mei: clubverjaardag met taart en medailles

Ook dit jaar trakteren we in mei met taart om onze clubverjaardag extra in de verf te zetten. Rond de klok van 10u gaan onze helpers rond en voorzien alle bezoekers van 'een spie'. Gelijktijdig komen onze 120-medaillewinnaars (alfabetisch) aan bod om hun Brigand, Poorter of Begijn af te halen.

15 JAAR NUMISMATICA HERENTALS EGMP

9 juni: 8e Ledenfeest met BBQ en 'Tapschieten'

Na de clubactiviteit van 9 juni verwelkomen we de ingeschreven deelnemers aan het ledenfeest om 12.30u in Taverne De Boskantien, met het aperitief. Een barbecue met veel lekkers zorgt ervoor dat we de middag doorkomen zonder honger. Een muzikale-humoristische act houdt onze lachspieren bezig en tussendoor gaan we op zoek naar de volgende clubkampioen tapschieten. Deelnemers melden zich aan onze bestuurstafel of sturen een mailtje naar rudy.dillen@telenet.be. Deelnameprijs voor leden bedraagt 10€, niet-leden betalen 15€, inschrijven tot 1 juni.

Eindactiviteiten

zondag 12 mei 2019

11.15u **Trekking van de jeugdombola** gratis lootje voor -18 jaar
munt + biljet + verzamelalbum altijd-prijs!

11.20u **Aanwezigheidstombola** gratis voor alle aangesloten leden

- zilveren 10 gulden, 50j BeNeLux, Beatrix - Nederland 1994
- * zilveren 250 frank, 60 jaar koningin Astrid - België 1995
- * zilveren 100 francs, 100 jaar Emile Zola - Frankrijk 1985
- * zilveren 250 frank, 20j Kon. Boudewijnstichting - België 1996

11.25u **Trekking lootjestombola** 1 € = 1 lootje 5 € = 6 lootjes

- * gouden 20 frank, Leopold II - België 1874
- zilveren 25 lirot, Pidyon Haben - Israel 1976
- zilveren 25 kronen, Haakon VII & Olav V - Noorwegen 1970
- zilveren 5 frank, Leopold II - België 1873
- * zilveren 25 euro, Carles Buïgas - Catalunya 1998
- zilveren dollar, 300 jaar Griffon - Canada 1979
- * zilveren 30 drachme, 100j Kon. Dynastie - Griekenland 1963
- zilveren 250 frank, Huwelijk Mathilde & Filip - België 1999

met telkens een lekkere fles Solatio Rouge, Pays d'Oc - Frankrijk, 2016

11.30u **Start van de clubveiling** tijdig biednummer afhalen!

Numismatica Herentals organiseert A.V. EGMP-2019 te Tongerlo

Op zaterdag 25 mei nodigen wij u graag uit in het Feestzalen Complex Torenhof te Geneinde 1, Tongerlo-Westerlo (t.g.o. de abdij).

Dagprogramma:

- 9.30u ontvangst met koffie/thee/fruitsap en kleine koekjes
10.00u Academische zitting in de Toreenzaal
partners: wandeling met consumptie in tuin van bakkerij
11.00u lezing: 'Abdij van Tongerlo, geschiedenis en muntvondsten', door Pater Kees en Hendrik Van Caelenberghe.
12.00u uitreiking gratis aanwezigheidspenningen
12.30u receptie voor deelnemers aan de lunch, met cava/fruitsap,
13.00u driegangenmenu met keuze vlees/vis/vegetarisch
15.00u bezoek aan de abdij en het 'da Vinci Museum' met een unieke kopie van het *Laatste Avondmaal*, wandeling achter de schermen, kerk, tiendenshuur, abdijshop, afsluiting met degustatie van een Tongerlobiertje in een van de abdijlokalen (einde voorzien ca. 17u).

Lunch met keuze-3-gangenmenu (Inschrijven vóór 10 mei)

Voorgerecht gebakken zonnevis in vanillesoepje, snijbiet, preisliertjes

- Hoofdgerecht
1. eendenborst met balsamicosaus en een groentepuree
  2. Victoriabaarsfilet met gemarineerde prei, kervelpuree
  3. vegetarische schotel

Nagerecht tiramisù met roomijs en mokkasaus

Deelnameprijs aan de lunch bedraagt 55 euro pp., alle dranken bij het eten inbegrepen. Om deel te nemen aan de lunch, gelieve 55 euro pp. over te maken op de rekening van Numismatica - Postbus 105, 2200 Herentals, BE43 0014 2061 3601 (GEBABEBB), met vermelding van uw menukeuze 1/2/3. We hopen van u talrijk te mogen begroeten!

Medailles BRIGAND - POORTER - BEGIJN

Tijdens de activiteit van 12 mei mogen een 120-tal leden hun gepersonaliseerde medaille in ontvangst nemen voor trouw lidmaatschap bij Numismatica Herentals. Gelieve aanwezig te zijn, aub!

30x Brigand (P. De Peuter, 5 jaar, brons, 70mm).

Henri Agten (Westerlo), Bruno Baeten (Zonhoven), Rudy Berghmans (Hulshout), Jan Cools (Herentals), Frans De Kort (Geel), Kris De Man (Koekelare), Anna Dierckx (Lichtaart), Willy Dioos (Laakdal), Cyrille Elsen (Noorderwijk), Michel Frooninckx (Wilsele), Ferdinand Geboers (Mol), Emy Govaerts (Wijnegem), Willy Hannes (Turnhout), Anton Hendriks (Den Haag), Luc Huysmans (Geel), Dieter Kempen (Turnhout), Marc Kuppens (Duffel), Stefan Paszli (Nieuwegein), Hans Raymakers (Berlaar), Dirk Sel (Duffel), Jacky Swinnen (Peer), Fons Van Baelen (Haasrode), Francois Van De Velde (Wijgmaal), Kees Van Heijst (Tongerlo), Jan Van Kerkhoven (Vorselaar), Ronnie Van Uden (Wijnegem), Luc Vercammen (Westerlo), Eddy Verhulst (Lille), Alain Vermeeren (Huldenberg), Martin Weekhout (Herentals).

Ook nog: J. Bornbergen, A. De Ceuster, P. De Roeck, B. De Vrij, Patrick Heylen, Diederd Loysch, Koenraad Rogiers, Jozef Torfs, Inga Tsinman, Marc Vandoninck, August Van Hemel, Juliaan Van Stappen.

18x Poorter (G. Bourgart, 10 jaar, alpaca, 70mm).

Hilde Celis (Herentals), Johan Colpa (Schiedam), Gilbert De Doncker (Beerse), Paul Dockx (Pulderbos), Ron Fierst Van Wijnandsbergen (Sambeek), Jules Geerinckx (Herentals), Jacky Hendrickx (Hasselt), Paul Huybrechts (Herent), Emile Kennes (Scherpenheuvel), Sam Laevers (Bekkevoort), Hubert Lenaers (Brasschaat), Karel Saelen (Balen), Tony Saenen (Schilde), Frank Timmermann (Hamburg), Willem Van Alsenoy (Zandvliet), Joost Van Der Have (Beveren), Bart Van Kerkhoven (Scherpenheuvel), Marijn Van Zundert (Kapellen).

Ook nog: G. Bossijns, L. Daems, J. Geldhof, S. Goovaerts, Ali Hifnawi, Danielle Horemans, Adrienne Janssen, Paul Leysen, Marc Maene, Valere Ooms, Andre Poels, Tonny Raymakers, Johan Vanbergen.

72x Begijn (Christel Druyts, 15 jaar, rood koper, 70mm).

Jenny Andries (Schiplaken), Fons Baeyens (Willebroek), Louis Beullens (Nijlen), Willy Boeckx (Olen), Henri Bollen (Hamont), Lodewijk Brabants (Herentals), Jan Buersens (Herentals), Marijs Campforts (Lichtaart), Robert De Ceuster (Diest), Koen De Pooter (Geel), Alain De Wachter (Olen), Koen De Wolf (Linden), Rudy Dillen (Herentals), Sonja Dillen (Herentals), August Eyckmans (Westerlo), Ludo Eysermans (Vosselaar), René Feyaerts (Tremelo), Joris Frederickx (Vosselaar), Marc Gijs (Retie), Marc Goris (Oud-Turnhout), Werner Grosemans (Hasselt), Frans Henderickx (Vorselaar), René Hubert (Stabroek), May Huybrechts (Grobbendonk), Walter Huysmans (Turnhout), André Indeherberge (Zonhoven), Paul Jacobs (Grobbendonk), Michel Jansen (Grobbendonk), Peter Jansen (Schoten), Johan Laevers (Bekkevoort), Rik Langewouters (Herentals), Ad Lansen (IJsselstein), Frans Leppens (Mol), Denis Maerschack (Geel), Dirk Maes (Herentals), Jos Mariën (Westerlo), Patrick Moonen (Dessel), Michèle Niessen (Paal), Alfons Ooms (Kasterlee), Hieronymus Oris (Geel), Patrick Pasmans (Aarschot), Eddy Pauwels (Mol), Roger Perck (Schiplaken), Leon Philippe (Pelt), Roger Philippot (Kampenhout), Johan Piedfort (Herentals), Leon Plas (Herentals), Vic Schoonejans (Geel), Paul Segers (Turnhout), Martin Spoomans (Arendonk), Luc Suys (Meise), Huguette Taymans (Gent), Johan Torfs (Linden), Vlado Tuzanskyi (Herentals), Hendrik Van Caelenberghe (Zandhoven), François Vandeweyer (Herentals), Jan Van Gompel (Olen), Raf Van Gompel (Olen), Jef Van Hemelen (Oevel), Jef Van Hoeck (Vosselaar), Corneel Van Leemput (Mechelen), Roger Van Nuffel (Herentals), Juliaan Van Stappen (Stekene), Leon Vantomme (Antwerpen) Leopold Verbist (St-Katelijne-Waver), Gert Verboven (Herentals), Guy Verboven (Herenthout), Geert Verlinden (Herselt), Luc Vermynen (Herentals), Jos Verwimp (Herentals), Susanne Verwimp (Herentals), W. Wuyts (Rotselaar).

De medaille toont de Begijnhofpoort uit 1640, ontwerp van de hand van de Herentalse kunstenaar Christel Druyts.

Het **Herentalse Begijnhof**, een van de oudste begijnhoven van het oude hertogdom Brabant, is gelegen tussen de Burchtstraat en de Begijnenstraat. Een eerste begijnhof van vóór 1266, gelegen op het Nieuwland over de Kleine Nete werd in 1270 een onafhankelijke parochie; tijdens de 80-jarige oorlog werd dit begijnhof in 1578 omwille van strategische redenen gesloopt door het calvinistische stadsbestuur (1576-1584). In 1590 kregen de begijnen van de stadsmagistraat de toelating - in 1597 bekrachtigd door Filips II - om 26 huizen en gronden tussen de "Hoge -" (=Begijnenstraat) en de "Lage Burchtstraat" (=Burchtstraat) aan te kopen voor de aanleg van een nieuw begijnhof binnen de stadswallen.

Het Begijnhof, deels ommuurd, is een driehoekig pleinbegijnhof en omvat o.a. de centraal gelegen St-Catharinakerk, begijnwoningen, het Fundatiehuis (1657), het Convent, Gildenkamer, Wereldwinkel, ... De westelijke toegangspoort (1622) op het einde van de Begijnenstraat, ligt in de as van de gekasseide, gebogen straat naar de noordpoort van 1640, gelegen tegenover de voormalige begijnhofpastorie. In de noordwesthoek van de tuin bevindt zich de Lourdesgrot (1919) en Mariakapel.

Bezoek aan Romeins Archeologisch Park Xanten

Op zaterdag 22 juni 2019 organiseert de Diestse Studiekring, via carpooling, een daguitstap naar het Archeologisch Museum in Xanten (D). Deze kleine middeleeuwse stad kende een rijke voorgeschiedenis die teruggaat tot de Romeinse tijd, zie ook www.apx.lvr.de.

Vervoer: samenkomst om 8u op de Park&Ride van Lummen, ten laatste om 8.30u wordt vertrokken in carpooling naar Xanten (1.40u rijden). Chauffeurs die hun auto willen delen mogen zich op voorhand melden, passagiers betalen 10 euro ter compensatie van de autorit.

Lokatie: LVR-Archeologisch Park - Wardter Straße, D-46509 Xanten
Toegangspreis voor Park & Museum: 9 euro, kinderen tot 18 jaar: gratis
Vrijblijvend: audio (Engels/Frans/Duits) beschikbaar: 3 euro pp.

Programma: ca. 10u verzamelen in de Romeinse taverne, aan de ingang van het Park (drank en gebak). Korte uiteenzetting door Arjan Senden. Daarna wandeling door het park langs oa. arena en haventempel. Om 12u wandeling naar dorpje Xanten (± 1,5 km) voor lunch in 'Das Gothisches Haus' (restaurant van ca. 1540). Na de lunch bieden we een vrij programma aan met bezoek aan het RömerMuseum in het Park of een vrij bezoek aan het middeleeuwse dorpje Xanten.

Inschrijven kan tot 30 april, met vermelding chauffeur/passagier bij linda.everaert1@telenet.be of rudy.dillen@telenet.be.

Zeldzame incuse misslag van 25 centimes 1967 BELGIQUE, type monogram Boudewijn I, kopernikkel.

Arnaud Grispén

Voorzijde: Centraal het monogram van koning Boudewijn, een gekroonde B. Aan weerszijden het jaartal, links 19 en rechts 67. Onder het monogram van graveur Raf Mailloux. Het gekroonde monogram is slechts gedeeltelijk zichtbaar, op deze plaats incuse (hol en in spiegelschrift) ingeslagen BELGIQUE en 25 (half zichtbaar).

Keerzijde: Centraal 25 (waarde) met erboven BELGIQUE en eronder C (centimes). Aan weerszijden de munttekens, links een vogel, het muntteken van Robert Vogelee, rechts een gehelmd hoofd van de aartsengel Michaël (muntteken Brussel).

De inslag van op de voorzijde is ook goed zichtbaar op de keerzijde. Ø16 mm, massa 1,79 gram, gladde rand, Cu 75% Ni 25%.

Graveur: Raf Mailloux (1916-1996). Literatuur: LA#BFM-62.

Van deze 25 centimes 1967 BELGIQUE zijn er 6.820.000 exemplaren geslagen, vanaf 1964 t.e.m. 1975.

Hoe ontstaat deze incuse munt? Er zijn 2 munten verantwoordelijk voor deze misslag. Een eerste munt werd - volledig juist - geslagen door de muntstempel. Bij het openen van de muntpers is deze eerste munt aan de stempel blijven plakken. Toen werd er een tweede blanco muntplaatje in de muntpers bijgevoegd welk ook op de normale wijze tussen de stempels kwam. Bij het binnenkomen van het tweede blanco muntplaatje is de eerste munt los gekomen van de stempel. Deze eerste munt zat nu gedeeltelijk geklemd tussen het tweede blanco muntplaatje en de stempel. De muntpers sloot zich opnieuw. Bij het slaan van deze tweede munt kwam van de eerste munt het woord BELGIQUE en het bovenste deel van de 25, incuse, dus hol en in spiegelschrift, te staan op de tweede munt. We zien tevens nog de perfecte boog van de rand van de eerste munt. Als we de voorzijde en de keerzijde van de tweede munt

vergelijken valt het op dat het normale woord BELGIQUE aan de keerzijde overeenkomt met de onderkant van de B aan de voorzijde (in muntslag geslagen) en het incuse geslagen cijfer 25 overeenkomt met de C van centimes op de keerzijde. Kortom de eerste munt moet wel eerst geslagen zijn geweest en pas later zijn verplaatst, want op die plaats zou deze munt anders nooit aan het woord BELGIQUE zijn geraakt. Merk ook op dat het woord BELGIQUE (incuse) ook groter is dan normaal.

Gezien het metaal van de beide muntplaatjes even hard is wordt het woord BELGIQUE door de uitgeoefende kracht eigenlijk vergroot. Hoe langer de eerste munt in de muntpers blijft zitten en hoe vaker hij geslagen wordt, hoe meer dat BELGIQUE ook zal vergroot worden.

Komt dit vaak voor? Dit soort misslagen zijn zeer zeldzaam omdat alle factoren moeten meezitten om tot zo'n resultaat te komen. Men kan dit wel in diverse jaren tegenkomen. Vermits er van dit munttype 6.820.000 ex. werden geslagen kan het dan al eens gebeuren dat het hierboven vermelde scenario zich voordoet. Er kunnen ook meerdere incuse misslagen in dit scenario elkaar opvolgen, afhankelijk van hoelang het eerste muntje in de muntpers blijft. Ook kunnen deze van elkaar verschillen daar dit afhankelijk is van hoe diep de eerste munt nog in de pers aanwezig is. Dit blijft duren tot de eerste munt volledig uit de muntpers verdwenen is. Dit kan al gebeuren na de eerste keer maar het kan ook later plaatsvinden.

Besluit

- Dit soort “incuse” misslagen zijn zeer zeldzaam omdat diverse factoren moeten meezitten.
- Hoeveel er van het “incuse” geslagen gedeelte van de eerste munt terug te vinden is op de tweede munt is afhankelijk van hoe diep de eerste munt zich nog in de muntpers bevond.
- We mogen concluderen dat er van andere jaartallen van dit type ook nog “incuse” misslagen kunnen bestaan. Het kan dus in alle jaren voorkomen, vanaf 1964 tot en met 1975. De mogelijkheid bestaat ook dat er nog meer van 1967 BELGIQUE bestaan, afhankelijk van hoever en hoelang de eerste munt in de muntpers is blijven zitten (plakken). Op de beschreven munt is het jaartal 1967 nog juist leesbaar welk anders was geweest als de eerste munt wat dieper in de muntpers gezeten had.

Bibliografie

- Laurens Aernout, Catalogus van Belgische numismatische uitgaven, CNBU 2016/2017/2019, Numismatica Zuidwest Vlaanderen (EGMP).
- Foto's: Elsen & ses Fils s.a. lijst 287: N° 1283.

Oplossing muntenpuzzel:

crown 1949 Nieuw-Zeeland

Op 14 april telden we 36 ingediende strookjes in onze puzzelbox. Op 1 strookje na, vermeldden ze alle het te zoeken woord: **All-Blacks**. Als schiftingsvraag moest het gewicht geraden worden van de groene hei-tiki op de bestuurstafel: deze woog exact **228 gram**. Marthijn Wensink (Eindhoven) benaderde, op 1g na (!), het juiste gewicht en mocht de zilveren prijsmunt en fles wijn, uit handen van Leopold Verbist, in ontvangst nemen. **Proficiat Marthijn!** Met dank aan alle deelnemers!

vragen

1. Waarom ging het koninklijk bezoek niet door?	antwoorden koning was ziek
2. Hoe heette de broer van George VI?	Edward VIII
3. Wat stellen de 4 sterren op de kz voor?	sterrenbeeld Zuiderkruis
4. Wat stelt het zilvertaren voor?	nationaal symbool
5. Wat is een hei-tiki?	Maori-halsketting
6. Waarom dragen de Maorivrouwen het?	vruchtbaarheid afsmecken
7. Wat stelt de figuur op de hei-tiki voor?	godin van de bevalling
8. Hoeveel shilling gaan er in een crown?	5 shilling
9. Wat is de legering van deze munt?	50 Ag, 40 Cu, 5 Ni, 5 Zn

Crown 1949 Nieuw-Zeeland, voorgenomen koninklijk bezoek

Leopold Verbist

Crown 1949, 38,74 mm, 28,276 g, Ag 50 % Cu 40 % Ni 5 % Zn 5 %, 200.020 ex. Graveur vz: Hugh Paget, graveur kz: James Berry (tekening) en Percy Metcalfe (modellering)

George VI

Hij werd geboren als Albert Frederick Arthur George in 1895. Hij werd koning van het Verenigd Koninkrijk en van de Britse overzeese gebieden in 1936 tot aan zijn dood in 1952. Hij was van 1936 tot 1947 ook de laatste keizer van Indië en tot 1949 de laatste koning van Ierland. Als tweede zoon van koning George V was hij aanvankelijk niet voorbestemd om zijn vader op te volgen.

Na de dood van Georges V in januari 1936 werd zijn oudste zoon koning als Edward VIII. Minder dan een jaar later deed hij troonsafstand, omdat hij wilde trouwen met de al twee keer gescheiden Amerikaanse Wallis Simpson. Dat was toen echter *not done*. De toenmalige Britse minister-president, Stanley Baldwin, informeerde Edward dat hij niet kon trouwen met mevrouw Simpson én koning kon blijven: hij moest kiezen. Edward VIII koos voor de liefde en deed afstand van de troon, een unicum in de Britse geschiedenis. Zijn jongere broer zag er geweldig tegenop om koning te worden, want hij was verlegen en stotterde. Hij besteeg in december 1936 de troon als George VI, de derde monarch uit het huis Windsor (zie ook de film 'The King's speech' uit 2011 met Colin Firth). 24 uur na zijn troonsbestijging nam het Ierse parlement de *External Relations Act* aan waardoor de Engelse monarch geen macht meer had in Ierland. Zijn echtgenote hebben we nog gekend als *Elizabeth the Queen Mother* die 101 jaar werd en overleed in 2002.

De stress van WO II had zijn tol geëist van de gezondheid van George VI. Hij was ook een kettergroker en leed aan longkanker. Hij overleed in 1952 op de leeftijd van 56 jaar. Zijn dochter Elizabeth II volgde hem op.

De crown voor het voorgenomen koninklijk bezoek

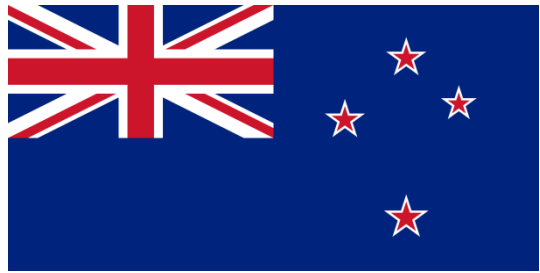
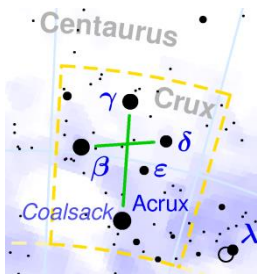
In maart 1948 kondigde Buckingham Palace aan dat koning George VI met zijn echtgenote Elizabeth en dochter Margaret vanaf januari 1949 een bezoek van 4 maand zouden brengen aan de overzeese gebieden Australië en Nieuw-Zeeland. De reis zou gebeuren met het slagschip H.M.S. Vanguard. Die aankondiging werd zeer goed ontvangen in Nieuw-Zeeland, dat een traditie kende van koninklijke bezoeken. In april 1948 stelde de *Royal Numismatic Society of New Zealand* voor aan de minister van Financiën om een crown te slaan bij deze gelegenheid en dat voorstel werd aanvaard. De munten werden geslagen door de Royal Mint in Londen vanaf juli 1948. Op de voorzijde staat het hoofd van de koning en op de keerzijde een zilvertaren, als nationaal symbool van Nieuw-Zeeland, en het sterrenbeeld Zuiderkruis. De keerzijde werd gemaakt naar een tekening van de Nieuw-Zeelander James Berry.

Helaas werd het bezoek van de koning geannuleerd in november 1948 wegens zijn zwakke gezondheid. Op dat moment waren de munten reeds in een schip geladen voor transport naar Nieuw-Zeeland (ca. 6 ton). Ze werden opnieuw uitgeladen en teruggestuurd naar de Royal Mint. In december 1948 werd beslist de munten toch maar in circulatie te brengen. Tenslotte stond er geen tekst op over het koninklijk bezoek en konden ze doorgaan als perfect normale stukken. De munten werden verscheept naar Nieuw-Zeeland in augustus-september 1949 en te koop aangeboden aan het publiek in november 1949 aan *face value*. Er vormden zich lange rijen mensen bij de banken om zo een crown te kunnen aanschaffen. Het was dus een groot succes. En een winst van 31.000 £ voor de Nieuw-Zeelandse regering was mooi meegenomen.

Het Zuiderkruis

We kennen allemaal de Poolster die in de noordelijke hemelpool staat; d.w.z. in het verlengde van de aardas. Gedurende de nacht blijft de Poolster altijd op dezelfde plaats staan, terwijl de andere sterren er schijnbaar rond draaien. In de oudheid en de middeleeuwen was de Poolster zeer belangrijk voor de navigatie van de schepen.

Evenwel is de Poolster alleen te zien in het noordelijk halfrond. In het zuidelijk halfrond is de Poolster onder de horizon en dus niet te zien. Wat staat er dan wel in de zuidelijke hemelpool? Er staat eigenlijk niets bijzonders maar heel dichtbij staat wel het sterrenbeeld Zuiderkruis bestaande uit vier sterren in kruisvorm. Schepen in het zuidelijk halfrond maakten dus gebruik van het Zuiderkruis voor navigatie.

Het Zuiderkruis De vlag van Nieuw-Zeeland met het Zuiderkruis

Diverse landen op het zuidelijk halfrond hebben het sterrenbeeld Zuiderkruis in hun nationale vlag opgenomen: naast Nieuw-Zeeland ook Australië, Brazilië, Papoea-Nieuw-Guinea, de Cocoseilanden en Samoa.

De hei-tiki

De Maori's zijn de oorspronkelijke bewoners van Nieuw-Zeeland en zijn afkomstig van Polynesië, een eilandengroep in de Stille Oceaan, van waaruit ze ongeveer 700 jaar geleden migreerden. Ze onderhouden tot vandaag angstvallig hun cultuur. Wie kent er niet de haka, een dans die ze uitvoeren voor elke rugbywedstrijd. Rugby is de nationale sport van Nieuw-Zeeland en het nationale team wordt door velen beschouwd als het beste rugbyteam ter wereld. Het team staat bekend onder zijn bijnaam All Blacks die ze hebben gekregen omdat ze altijd met een geheel zwart tenue spelen.

Hei-tiki

Maorivrouw met hei-tiki om de hals

Zeer populair bij de Maori is de Tikisnijkunst. Dat zijn beelden in hout of steen in de vorm van figuren uit de Polynesische mythologie.

Een bijzondere tiki is de hei-tiki die vooral gedragen wordt rond de hals door Maorivrouwen. Ze zijn meestal gemaakt in pounamu, een lokale greenstone. De hei-tiki is een symbool van vruchtbaarheid want de figuur erop afgebeeld stelt Hineteiwaiwa voor, de godin van de bevalling. Een hei-tiki werd soms gegeven door de familie aan een vrouw die probeerde zwanger te worden.

De hei-tiki is ook afgebeeld op de bronzen halve penny's uitgegeven van 1940 tot 1965.

Half penny 1941 brons, George VI en hei-tiki, 25,5 mm 5,67 g, schaal 3/2

De hei-tiki is een familiebezit en wordt overgedragen van generatie op generatie. Algemeen geloof is dat de hei-tiki een deel van je ziel overneemt, en als de volgende generatie het dan draagt het de vorige generatie met zich meedraagt. De hei-tiki werd soms begraven met een overleden voorouder, en later gerecupereerd. Men gelooft ook dat de hei-tiki kracht opbouwt: een drager wordt beschouwd als helder denkend, opmerkzaam, loyaal en kundig; zijn kracht is zijn karakter.

Bibliografie

Robert Pepping, *New Zealand History coined, coins of New Zealand*, Wellington 2017.

Wikipedia, *George VI van het Verenigd Koninkrijk*,

http://nl.wikipedia.org/wiki/George_VI_van_het_Verenigd_Koninkrijk

Wikipedia, *Zuiderkruis (Sterrenbeeld)*,

[http://nl.wikipedia.org/wiki/Zuiderkruis_\(sterrenbeeld\)](http://nl.wikipedia.org/wiki/Zuiderkruis_(sterrenbeeld))

Wikipedia, *Nieuw-Zeelands rugbyteam*,

http://nl.wikipedia.org/wiki/Nieuw-Zeelands_rugbyteam

Wikipedia, *Hei-tiki*, <http://en.wikipedia.org/wiki/Hei-tiki>

1	21.00	16	7.00	31	1.50	46	15.00	61	8.00
2	4.75	17	4.00	32	-	47	2.50	62	7.00
3	26.00	18	7.50	33	12.00	48	3.00	63	3.00
4	9.50	19	6.00	34	-	49	5.00	64	-
5	5.00	20	6.00	35	1.75	50	-	65	7.50
6	10.00	21	14.00	36	1.50	51	5.00	66	1.75
7	20.00	22	-	37	8.50	52	6.50	67	1.50
8	40.00	23	90.00	38	-	53	10.00	68	5.50
9	-	24	25.00	39	20.00	54	-	69	3.50
10	10.00	25	16.00	40	3.75	55	21.00	70	1.00
11	9.50	26	4.00	41	20.00	56	-	71	5.00
12	8.00	27	4.75	42	-	57	10.00	72	4.00
13	8.50	28	-	43	-	58	1.00	73	3.25
14	60.00	29	1.75	44	-	59	4.25	74	2.25
15	4.25	30	2.75	45	-	60	1.00	75	2.00

Veilingmodaliteiten

- elk lid kan loten binnenbrengen bij Koen, de clubveilingmeester.
- deze loten moeten vergezeld zijn van een lijst in 2-voud, met naam van de inbrenger, een beschrijving van de loten en hun inzetprijs, deze lijsten worden samen gecontroleerd en afgetekend. Deze formulieren zijn te bekomen aan onze bestuurstafel, ze kunnen tevens gedownload worden van de clubwebsite: www.numismatica-herentals.be/veiling.
- elke bieder haalt tijdig vóór de veiling een biednummer af aan de tafel.
- door dit nummer duidelijk zichtbaar op te steken zal het bod automatisch verhogen, het lot wordt toegekend aan de hoogste bieder.
- het bod wordt verhoogd als volgt:

1–5 €: +25 cent
5–10 €: +50 cent
10–50 €: +1 euro
50–100 €: +2 euro
+100 €: +5 euro

- direct na afloop van de veiling gebeurt de afhandeling met kopers en verkopers met contante betalingen.
- de veilingkosten bedragen: 5 % voor de koper, 5 % voor verkoper.
- bij gouden munten wordt geen opgeld gerekend.
- niet-verkochte loten worden gratis teruggegeven.

Veel succes!

4

8

12

16

nr	land	munt		kw	mat	inzet
1	Rome	lot van +- 60 vnl. Romeinse munten		div	div	5.00
2		lot van 6 munten, Romeins en koloniaal		div	div	4.00
3		Maximinianus	follis – Genio Populi Romani 286-310	F	AE	1.00
4	Brabant	Filips IV	1/2 patagon – gesnoeid / corrosie 1625	-	Ag	5.00
5		Karel II	oord – Antwerpen 1692	ZF	Cu	5.00
6	Vlaanderen	Filips II	Statenoord – Brugge	F/ZF	Cu	10.00
7	België	Leopold I	1/2 franc, gelauwerd 1834	F	Ag	5.00
8		Leopold I	5 francs, gelauwerd 1849	F	Ag	10.00
9		Leopold II	50 cts. misvormde muntplaat / incuus	ZG	Ag	1.00
10		Leopold II	1 franc 1881 FR	ZG	Ag	1.00
11		Albert I	5 frank – 1 Belga, positie B 1934 FR	ZF	Ni	20.00
12		Albert II	5 ecu 'Rechten van de Mens' 1998	FDC	Ag	10.00
13	Denemarken	2x 5 kronen: Frederik IX 1971 + Margrethe II 1978		ZF	CuNi	2.00
14	Duitsland	Derde Rijk	1 mark 1935 A	Pr	Ni	2.50
15		Republiek	10 mark 1992	Pr	Ag	6.00
16		Republiek	10 euro 2013	Pr	Ag	10.50
17		DDR	5 mark 1971 A	ZF	CuNi	1.00
18		DDR	5 mark 1969	Pr	NiAE	1.00
19	Frankrijk	Louis XVIII	1 décime 1815 BB	F	AE	1.00
20	Italië	Republiek	2 lire 1940	ZF	Ni	1.00
21		Umberto I	10 centesimi 1893 BI	F	Cu	1.00
22	Liberia	Republiek	5 dollars 2000	FDC	Ag	6.00
23	Luxemburg	Charlotte	10 francs 1929	ZF	Ag	5.00
24	Nederland	Holland	2 stuiver 1791	ZF	Ag	2.50
25		Beatrix	50 gulden 1984	Pr	Ag	25.00
26	Panama	Republiek	3x un balboa, herdenkingsmunten 2019	FDC	Bi	5.00
27	Spanje	Alfonso XII	10 centimos 1878 OM	F	Cu	1.00
28	USA	Republiek	1 dollar thema Education 2007 P	FDC	Ag	20.00
29		Republiek	1/4 dollar Massachusetts 2000 D	Pr	CuNi	1.00
30		Republiek	1/4 dollar Maryland 2000 P	Pr	CuNi	1.00
31		Republiek	1/4 dollar Connecticut 1999 P	Pr	CuNi	1.00
32		Republiek	1/4 dollar New York 2001 P	Pr	CuNi	1.00
33	USA	Republiek	1/4 dollar Florida 2004 P	Pr	CuNi	1.00

22

24

26

28

34

44

46

48

nr	item	beschrijving		kwal	mat	inzet
34	Vaticaan	Pius XII 100 lire	1955	ZF+	Fe	1.00
35	België	ca. 1 kg Belgische munten		div	div	5.00
36		doosje met 42x 10-frankstukken, Boudewijn		div	Ni	5.00
37	loten	Frankrijk: 39 munten		div	div	1.00
38		Spanje: 43 munten		div	div	1.00
39		Italië: 6 gelegenheidsmunten 500 lire		div	bimet	1.00
40		Nederland: 12 munten		div	div	1.00
41		Nederland: 60 munten		div	div	1.00
42		wereld: doosje met recente pasmunten		div	div	2.00
43	medaille	Brussel: Adolph Max (met draagoog)		Pr	AE	1.00
44		lot van 2 eretekens, in origineel doosje		Pr	div	5.00
45		lot van eretekens & schouderbeslag		div	div	8.00
46	penning	Zichem: 50 Zichemnaar 'De Witte'	1985	Pr	AE	1.00
47		Monaco - uitgifte 'Belgisch munthuis'		FDC	bimet	1.00
48	penning	2 penningen 'Old Currency': België + Portugal		FDC	bimet	1.00

nr	item	beschrijving		kwal	mat	inzet
49	penning	Set van 20 penningen 'Napoleon' – Total collectie		-	Fe	1.00
50	penning	'Europa'	1998	Pr	CuNi	1.00
51	penning	Privé uitgifte Muntpost 20 euro Luxemburg – gehalte .925		FDC	Ag	15.00
52	penning	Privé uitgifte Muntpost 25 euro Oostenrijk – gehalte .925		FDC	Ag	15.00
53	Set	Nederland Officiële FDC-set	2014	FDC	div	5.00
54	Set	Joegoslavië 3 muntensets: 1965 + 1981 + 1982		FDC	div	1.00
55	Set	Thailand souvenirsset 15 munten		div	div	1.00
56	Set	Oekraïne 5 hryvnias, editie Rode Kruis		FDC	Ni	9.00
57	divers	Stoppentrekker in de vorm van 1 pfennig munt		Pr	-	1.00
58	divers	2 rijwieltaksplaten Nederland		div	-	4.00
59	divers	Nieuw setje plastic inschuifbladen voor muntenalbum		div	-	1.00
60	divers	2 aktentassen, ideaal voor beursbezoek !		-	-	10.00
61	Biljetten	België 100 frank - type 1898	03-08-1920	F	papier	1.00
62	Biljetten	België 100 frank - Beyaert		ZF	papier	2.50
63	Biljetten	België 2x 20 frank en 1x 50 frank, Boudewijn		Pr+	papier	1.00

56

57

61

nr	item	beschrijving			kwal	mat	inzet	
64	biljetten	Duitsland	2x 1000 mark, nr. met ster	1922	ZF	papier	2.00	
65		Duitsland	6x 1000 mark, verschillende ateliers	1922	div	papier	3.00	
66		Gabon	1000 francs		ZF	papier	1.00	
67		Kroatië	10000 dinara 'Ruder Bosković'	1993	ZF	papier	1.00	
68		Spanje	3x 50 pesetas (ZF/ZF/UNC)	1928+31+35	div	papier	1.00	
69		Spanje	3x 100 pesetas (ZF/ZF+/PR)	1925+28+31	div	papier	1.00	
70		Barcelona - 10 cent. Guerra Civil 1936 , Unio de Cooperadors			ZF	papier	5.00	
71		Uruguay	10 pesos	ZD (1995)	Pr	papier	1.00	
72		USA	3x 1 dollar 1935: serie A + B + C		div	papier	5.00	
73		Wit-Rusland	50 roebel	2000	ZF	papier	1.00	
74		wereld	42 verschillende biljetten		div	papier	5.00	
75		wereld	11 verschillende biljetten		UNC	papier	5.00	

68

div = divers
Ag = zilver

F = fraai

ZF = zeer fraai

AE = brons-koper

Fe = ijzer

70

Pr = prachtig

Cu = koper

FDC = fleur de coin

Ni = nikkel

UNC = uncirculated

Al = aluminium

Sn = tin

KONINKLIJK BELGISCH GENOOTSCHAP
VOOR NUMISMATIEK

SOCIÉTÉ ROYALE DE NUMISMATIQUE
DE BELGIQUE

De medaillekunst in de Lage Landen (16e-21e eeuw).
2de Internationaal Colloquium van het Koninklijk Belgisch
Genootschap voor Numismatiek, za 18 mei 2019

- 9-9.30u** onthaal en koffie
9.30-10u François de Callataÿ, *Le Prix Goltzius*
10-11u Walter Cupperi, *un cantiere della medaglistica seicentesca*
Philip Attwood, *Netherlandish & Belgian medals in the B.M.*
11-11.30u koffiepauze
11.30-12.30 François Reinert, *Une médaille de l'Archiduc Léopold-Guillaume d'Autriche, gouverneur général des Pays-Bas espagnols*
Mark Jones, *Louis XIV, the Little Academy and his campaigns in the Low Countries*
12.30-14u Lunch
14-15u Johan van Heesch, *Religious medals signed by 'the Roetiers' (17th-18th cent.): the dies*
Huguette Taymans, *Nieuwe inzichten betreffende de verzameling van het Museum voor Schone Kunsten te Gent*
15-15.30u koffiepauze
15.30-16.30 Laure Dorchy, *La médaille Art Nouveau en Belgique*
Stefan De Lombaert, *Medailles & Muntontwerpen van de familie Canneel (20e eeuw)*

Deelname aan het colloquium is gratis
de lunch wordt aangeboden door het
Koninklijk Belgisch Genootschap
voor Numismatiek
verplicht inschrijven vóór 10 mei bij
christian.lauwers@outlook.be

Koninklijke Bibliotheek van België
Royal Sky Room
6de verdieping
Keizerlaan 2
1000 Brussel

Middeleeuwse koning Mansa Musa I geeft Jeff Bezos het nakijken

De oprichter van Amazon.com Jeff Bezos is met 116 miljard euro de allerrijkste mens ter wereld. Hij stapelde er tegenover vorig jaar nog eens 16 miljard bij, becijferde het zakenblad Forbes, dat zich specialiseert in rijkemensenlijstjes. Maar in het licht van de eeuwigheid is Bezos maar een 'kleinverdiener'. Dit is het verhaal van de allerrijkste rijke die ooit leefde.

In Cairo strooide Mansa Musa met zoveel goud dat werkelijk iedereen steenrijk werd. Toen hij de stad weer verliet was het goud er zo gewoon geworden, dat de waarde als een baksteen de dieperik in ging en de economie op apegapen lag.

Neem het fortuin van Jeff Bezos en voeg daar de bergen geld van de rest van de top-10 van 's werelds rijksten – goed voor dik 710 miljard – en dat bedrag komt niet eens in de buurt van de gigantische weelde waarin Mansa Musa I baadde. Er zijn historici die ooit een poging ondernamen om te becijferen hoeveel die Malinese koning wel moet hebben gehad, maar ergens halfweg gaven ze het op en hielden ze het op *ontelbaar veel*

Mansa Musa I werd in 1280 geboren als Musa Keita. Zijn grootvader was Aboe Bakr II, koning van Mali. In 1312 erfde Musa Keita die titel – *Mansa* in de plaatselijke taal. Maar belangrijker: hij werd heer en

meester van een koninkrijk dat bulkte van de grondstoffen. Het goud klotste er door het zand, zout lag overal en ook de andere belangrijke grondstoffen uit die tijd waren maar op te rapen. In een tijdperk waar de mensen in Europa stierven van de honger, was er een zelden geziene weelde op het Afrikaanse continent.

Gouden munt van koning Musa

Mansa Musa I profiteerde van die weelde als geen ander. Hij was de koning, alles wat in en op de grond lag was dus van hem. En hij had nóg een eigenschap die heersers groot maken: hij was gulzig. Met zijn leger breidde hij het koninkrijk uit. Hij veroverde de steden Timboektoe en Gao en in geen tijd strekte zijn koninkrijk zich uit over duizenden en duizenden kilometers tussen de woestijn en de kust van West-Afrika. Op die manier controleerde hij ook de handelsroutes die liepen naar de Middellandse Zee en het oosten.

Bedevaart Aanvankelijk deed Mansa Musa dat in relatieve stilte. De rest van de wereld kende hem niet, en andersom. Dat veranderde in 1324. Mansa Musa was een devote moslim en vertrok dat jaar op bedevaart naar het heilige Mekka, meer dan 6.000 km naar het oosten. Die reis blonk niet uit in bescheidenheid. Er zijn geschriften gevonden waarin sprake is van een stoet van 10.000 soldaten, burgers en slaven. Mansa Musa werd omringd door minstens 500 herauten, die gekleed waren in de fijnste zijde met goudbrokaat en die gouden staven droegen waarmee ze ritmisch de grond deden trillen. De karavaan – een sliert die reikte tot aan de horizon en verschillende uren nodig had om te passeren – bestond ook uit meer dan 100 kamelen, die elk een lading van meer dan 100 kilo goud droegen, en nog eens ontelbaar veel paarden die karren vol goud voorttrokken. Enfin, Mansa Musa keek niet op een decadentie'tje meer of minder. Zijn bedevaart duurde 3 jaar.

Egypte failliet En onderweg leverde hij een van de strafste stoten uit de middeleeuwse economie. Tijdens een tussenstop in Caïro strooide Mansa Musa met zoveel goud dat werkelijk iedereen steenrijk werd. Hij bleef er 3 maanden en toen hij de stad weer verliet was het goud er zo gewoon geworden, dat de waarde ervan als een baksteen de dieperik in ging en de economie op apegapen lag. Het duurde meer dan tien jaar voordat de Egyptenaren die crisis te boven kwamen.

De Amerikaanse financiële website *Smartassets.com* becijferde dat hij een gat van anderhalf miljard euro sloeg in de oosterse economie door de devaluatie van goud, het gevolg van zijn vrijgevigheid. Een aantal jaren later, bij zijn terugkeer, zou hij volgens sommige bronnen zijn fout hebben proberen goed te maken, door het goud dat hij uitdeelde weer op te kopen, met interest. Al die gebeurtenissen gaven Mansa Musa I een

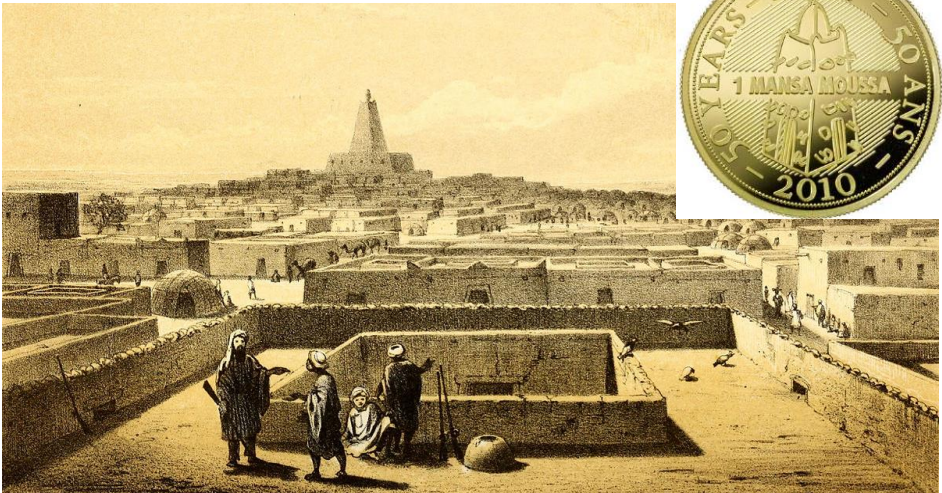

behoorlijke reputatie in de rest van de wereld. Timboektoe werd ‘het nieuwe Eldorado’ genoemd, en volgens enkele onbevestigde verhalen zou al dat goud van de koning een van de redenen zijn geweest dat Portugal de Afrikaanse westkust ging verkennen en koloniseren.

Gouden herdenkingsmunt Republiek Gambia, 50 dalasis, 1997

In Mekka overhaalde hij – met goud, uiteraard – plaatselijke bouwmeesters om met hem naar Mali terug te keren. Ze bouwden er grote moskeeën, met de technieken die ze in hun thuishaven hadden ontwikkeld, die tot vandaag nog altijd rechtstaan, zoals de Djinguereber-moskee in Timboektoe. Een paar jaar na zijn terugkeer uit Mekka, in 1337, stierf Mansa Musa I. Zijn twee zonen erfden zijn koninkrijk, maar konden niet voorkomen dat het uiteenviel en uiteindelijk ten onder ging ... en hij uiteindelijk dus ook in de vergetelheid raakte.

Gouden munt '1 Mansa Moussa', met de Djinguereber-moskee, t.g.v. de viering van 50 jaar onafhankelijkheid van de Republiek Mali, in 2010.

Beveiligingsfirma waarschuwt voor nieuwe vorm van valsmunterij:
Opgelet voor nieuwe vorm van oplichting met ‘geplakte biljetten’
met schaar en plakband maken ze van 13 briefjes 14 biljetten HNB

De beveiligingsfirma G4S heeft in een mail naar haar klanten gewaarschuwd voor een nieuwe bende valsmunters. “Ze knippen en plakken echte biljetten zo dat ze van 13 briefjes 14 biljetten maken”, bevestigt ook de Nationale Bank, waar ze sinds begin dit jaar een toenemend aantal *geplakte biljetten* ontdekken. De politie is een onderzoek gestart.

“Sinds een paar weken constateren wij dat er biljetten worden afgeleverd die gemanipuleerd zijn, die korter zijn. En in vele gevallen verschillen de serienummers op beide zijden van het biljet.” De beveiligingsfirma G4S bracht haar klanten op 7 maart via mail op de hoogte van de valsmunterij. Intussen zou de politie ook een onderzoek gestart zijn, omdat vermoed wordt dat het om het werk van één georganiseerde bende gaat.

Ook de Nationale Bank is op de hoogte. Volgens woordvoerder Geert Sciot maken de oplichters van 13 biljetten 14 briefjes, waarvan steeds een klein reepje ontbreekt. “Ja, het lijkt een gek plan. Je moet 13 geldige biljetten verknippen om er 14 ongeldige van te maken. Dat levert in het beste geval dus €20 op. Heel arbeidsintensief en het brengt weinig op, zou je kunnen zeggen. En toch ziet die bende daar blijkbaar brood in.”

“Het gaat om een oud trucje dat ook al in de tijd van de Belgische Frank bestond, en dat sinds begin vorig jaar opnieuw een opstoot kent”, zegt Sciot. “Al blijft het gesjoemel vooralsnog beperkt. We detecteerden al 150 geplakte, kortere biljetten, met verschillende nummers. Het gaat vooral om coupures van 20 en 50 euro.

De meeste valsgeld detectors halen de kortere biljetten er niet uit, net omdat het om échte biljetstukken gaat. “Toch vragen we iedereen om met de nodige argwaan zulke geplakte biljetten te controleren”, zegt Sciot. “Hoewel de detectieapparaten ze niet altijd opmerken, kan iemand die een beetje alert is, wél snel zien dat de serienummers verschillen. Zo’n netjes geplakt biljet mag u niet aanvaarden.”

14.868 valse biljetten Volgens cijfers van de Nationale Bank werden vorig jaar 14.868 valse biljetten gedetecteerd. 67 procent van de gevallen gaat het om briefjes van 50 euro, in 20 procent van de gevallen om biljetten van 20 euro. “De trend van valse biljetten is al een aantal jaren dalend. In 2017 waren er nog 15.399 valse biljetten. Voor heel de eurozone is berekend dat per één miljoen biljetten er 26 vals zijn.”

Dirk Coosemans & Lise Smout

1**Ze startten met 13 briefjes van 20 euro**

Zo deden zij het!

2**Ze knipten de briefjes op volgende manier**

- 1 briefje in 2 gelijke helften:

- De volgende 2 briefjes elk een cm groter of kleiner dan de vorige briefjes:

- Ze bleven dit principe toepassen op alle andere 10 briefjes, zodat de laatste 2 briefjes die ze knipten als volgt waren:

3**Ze plakten de briefjes terug aan elkaar zodat elk briefje 12 cm groot was, in plaats van 13 cm. Dit is niet erg, want de geldautomaat controleert de breedte niet.****4****Op het einde hadden ze zo 12 briefjes van 12 cm, en 2 van 12,5 cm. In totaal dus 14 briefjes, terwijl ze met 13 briefjes startten.****12x
geplakt
briefje****2x
niet geplakt
briefje**

Bareback rider on gold stater of Epaticcus

Chris Rudd

A very rare gold stater of Epaticcus ('Leader of Horseman'), a late iron age ruler of the Atrebates of north Hampshire AD 25-40, has recently been sold. On one side is a big ear of barley with the inscription TASCI F, which suggests that Epaticcus could have been a son of Tasciovanos, king of the Catuvellauni of Hertfordshire. On the other side is a naked horseman. Cavalrymen on Ancient British coins normally wear chain-mail armour. But on this gold stater of Epaticcus the horseman – or javelin thrower – is charging into battle in his birthday suit. Moreover he appears to be riding bareback, with no saddle supporting his heavily muscled body. With his raised right hand he is about to hurl a javelin, 'the Celtic weapon par excellence', as numismatist Derek Allen called it. In his left hand he holds a large oval shield. The coin was probably minted at *Calleva* ('Place in the Woods'), modern Silchester. Only 24 other examples of this gold stater are known including 13 in the British Museum. For more information, email: liz@celticcoins.com

Epaticcus gold stater, ca. AD 25-40.

Arnaud Grispén ontvangt de Maaseikse Cultuurprijs 2019!

Dat Arnaud onlangs zijn 5e numismatische publicatie uitbracht is ook de Maaseikse Cultuurraad niet ontgaan. Voor zijn erfgoedverdiensdte werd aan de Maaseikse numismaat de erkenning gegeven die hij oververdient.

Pittig drukwerk,
ook in kleine oplages

**DRUKKERIJ
BAUDOIN**

Drukkerij • Grafische vormgeving
Poederleesteenweg 108 • B-2460 Lichtaart • Tel. 014 55 55 55
e-mail: info@drukkerijbaudoin.be • www.drukkerijbaudoin.be

Beurstombola 15e Coin Event

... nog af te halen tot 12 mei!!

LOT	PRIJS	LOT	PRIJS	LOT	PRIJS	LOT	PRIJS
11	392	148	330	378	292	484	131
13	468	150	246	386	247	530	235
15	3	154	229	387	520	555	578
41	1	253	280	388	110	568	341
42	41	267	63	389	472	570	44
43	551	333	151	390	549	571	529
44	40	334	599	391	178	572	403
45	281	335	284	392	490	579	71
81	137	336	78	393	591	595	446
83	519	355	314	394	106	596	76
84	90	356	285	395	475	597	216
85	2	357	96	409	351	599	505
126	382	367	583	433	157		
144	504	375	49	459	318		

MAUQUOY®
since 1875

Industrieweg 12
B - 2280 Grobbendonk
Belgium
www.mauquoy.com
+32 (0)14 50 79 10
medal@mauquoy.com

za 4	EGMP Dendermonde -t'Klokske -Pijndersln 90, Denderm NK Hasselt - C.C. Parketzaal - Kunstlaan 5, 3500 Hasselt Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Europese Verz. Beurs - St-Katelijnestr. 29, 1000 Brussel 29e Grote Ruildag - EGMP Brugge KTA De Zwaan - Rijselstraat 3, 8200 St-Michiels	12-16.30u 13-16.30u 12.30-16u 8-11u 9-15u
zo 5	EGMP Leuven- Bowling Anglo - Pleinstraat 53, Holsbeek EGMP ZW-Vlaan - Kartouchke, Ingelmunsterstr. Izegem Edelweissje- St-Katarina, N. Cleynaertsln 1, 3500 Hasselt Wase Ruilclub - Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas	9-12.30u 8-12u 8-12u 9-12u
di 7	AEN Brussel-Bowlmaster-Rue Van Zande 45, 1080 Brus.	vanaf 18u
wo 8	NK Brabant- Bar Le Duc - Korenbrugstr, 'sHertogenbosch	20-21.30u
vr 10	N.K. Berthout - Offendonk - Den Haes 8A, St-Kat-Waver Fleur de Coin - Veiling 47 www.fleurdecoin.eu	18-22.30u
za 11	EGMP Antverpia - Ruggehof- F. Van Dijkstr 46, Deurne AEN Nijvel- Coll. St-Gertrude-Faubourg de Mons, Nijvel AEN Verviers- École St-fiacre, Rue du Husquet 26, Dison Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Europese Verz. Beurs - St-Katelijnestr. 29, 1000 Brussel FilaNumis 2019 Expo Houten - Meidoornkade 24, Houten (NL)	12.30-16u vanaf 14u 8-12u 12.30-16u 8-11u 9.30-16u
zo 12	EGMP Herentals -St-Antonius- Kapucijnenstr Herentals Val de Salm - Salle Quartier de la Gare, 6690 Vielsalm N.K. St-Truiden - Oud Atheneum - Zoutstr. 6, St-Truiden	8.30-12u 9-12u 7.30-12u
ma 13	EGMP Brugge - CM. - Kon. Astridlaan 2, St-Michiels-Br.	vanaf 19u
di 14	NK Zeeland- Hof Mondriaan, Vrijlandstr. 28, Middelburg	18.30-21u
za 18	Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Europese Verz. Beurs - St-Katelijnestr. 29, 1000 Brussel	12-16u 8-11u

zo 19	EGMP Aalst - SC Immerzeel - R. Novarumstraat 4, Aalst EGMP ZW-Vlaand. - Willem Tell - Brugsestr 20, Kortrijk AEN La Louvière - Coq Wallon- Place J Mansart 7, La-L. Num. Wetthra - C.C. De Poort - Markt 27, 9230 Wetteren Wase Ruilclub - Den Hof - H. Heymanplein 7, St-Niklaas Go Collections - Centre Culturel, Rue Haute 1, Gosselies	9-12.30u 13-16u 8.30-12u 9-12u 9-12u 8.30-12u
zo 19	51e Internationale Ruilbeurs - AEN Luik Centre 104 - 104, Rue St-Gilles, 4000 Luik	8-14u
di 21	N.K. Limburg - Le Theatre Hotel - Vrijthof 50, Maastricht	van 19.30u
za 25	Gent West MC - Centr. Reinaert, Reinaertstraat 28, Gent Achter Olmen - St-Jansberg - Weerterstwg. 3680 Maaseik Europese Verz. Beurs - St-Katelijnestr. 29, 1000 Brussel	12-16u 13-16u 8-11u
za 25	Alg. Vergadering EGMP - Numismatica Herentals Torenhof - Geneinde 1, 2260 Tongerlo	10-12.30u
zo 26	Internationale Muntenbeurs Tilburg De Druiventros - Bosscheweg 11, Berkel-Enschot	9-15u
do 30	42e Internationale Ruilbeurs NK Dendermonde EGMP Kon. Atheneum - Geldroplaan 18, 9200 Dendermonde	8-14u

**VAN
ECCEL
POEL**

VAN ECCELPOEL - food & drinks with a (hi)story

VERSMARKT - WIJN - BIER - STERKE DRANKEN

*vrije toegang in onze wijnkelder:
Dagelijks meer dan 50 wijnen te proeven!*

Van Eccelpoel
Lierseweg 20 - 2200 Herentals
014 21 26 93
bestellingen@vaneccelpoel.com
www.vaneccelpoel.com

Openingsuren:
Maandag: 12u - 18u
Dinsdag - Vrijdag: 09u - 18u
Zaterdag: 08u - 18u
Zon- en feestdag: 08u - 12u

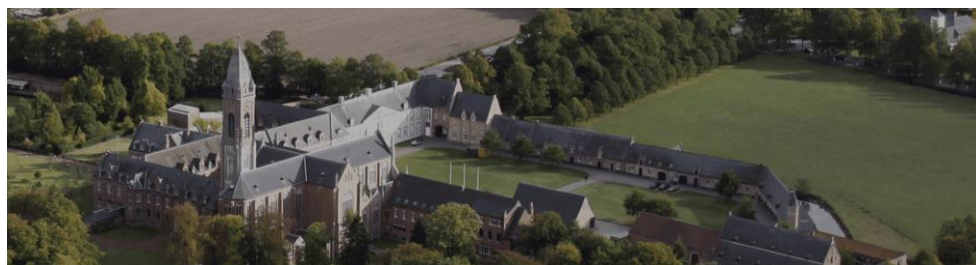
	za 4 mei	EGMP Brugge 28e Grote Ruildag	9-15u
	KTA Internaat De Zwaan Rijsselstraat 3, 8200 St-Michiels Brugge kris.vannieuwenhuysen@gmail.com 0473 622813		

10-20 mei	Veiling 47	www.fleurdecoin.eu
Fleur de Coin <i>Numismatiek</i>		tel 0032 (0)9 233 31 38 0032 (0)477 55 02 13 info@fleurdecoin.be

za 11 mei	Filenumis 2019	9.30-16u
Expo - Meidoornkade 24, Houten (NL)		www.wbevenementen.eu

zo 19 mei   **51e Internationale Beurs - AEN Luik**   8-14u
 Centre 104 - 104 Rue St-Gilles   cerclenumismatiqueliegeois@gmail.com

za 25 mei   **Algemene Vergadering EGMP**   10-12.30u
 Torenhof - Gemeinde 1, 2260 Tongerlo-Westerlo   www.tongerlo.org

zo 26 mei   **Internationale Muntenbeurs Tilburg**   9-15u
 Hotel De Druiventros - Bosscheweg 1, Berkel-Enschot   +31 6 51800052

do 30 mei	N.K. Dendermonde EGMP 42e Internationale Numismatische Dag	8-14u
Kon. Atheneum - Geldroplaan 18, 9200 Dendermonde 052 216 182 georges.vanbiesen@hotmail.com 0476 759 842		

HJR Fine Arts sprl

Hadrien J. Rambach, expert

Rue du Noyer 282-28
1030 Bruxelles

☎ +33 659 604 736

✉ coinadvisor@yahoo.co.uk

Numismatique

Conseil pour l'achat et la vente
de monnaies antiques d'exception

Glyptique

Étude, achat et vente de pierres gravées
antiques, Renaissance et néoclassiques

Hadrien J. Rambach

Représentant pour la Belgique

MAISON PALOMBO GENÈVE

Prise de dépôts pour vente aux enchères

Cabinet Numismatique Maison Palombo

24 rue de la Cité
1204 Genève (Suisse)

☎ +41 223 109 197

✉ palombo.geneve@gmail.com

Comptoir Marseillais de Bourse

22 la Canebière
13001 Marseille (France)

☎ +33 491 549 394

✉ palombo@wanadoo.fr

Change et Numismatique Toulonnais

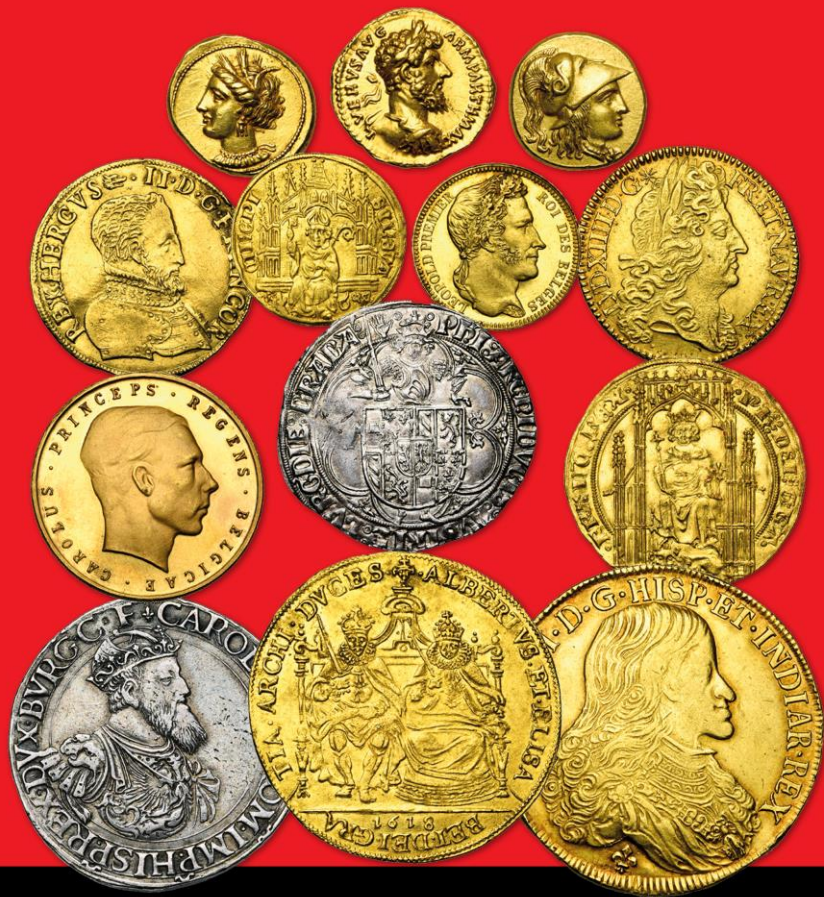
28 avenue Jean Moulin
83000 Toulon (France)

☎ +33 494 935 136

✉ comptoirdechange@wanadoo.fr

JEAN ELSEN & ses Fils n.v.

VEILING 141 · 15 JUNI 2019

ONZE EXPERTEN SCHATTEN GRATIS UW VERZAMELING EN BETERE
MUNTEN DIE WORDEN INGELEVERD VOOR ONZE VEILINGEN.
DE CATALOGUS WORDT IN HEEL DE WERELD VERSTUURD.
OP ONVERKOCHTE LOTEN ZIJN ER GEEN KOSTEN.

Tervurenlaan 65
B-1040 Brussel

Tel: +32-2-734.63.56
Fax: +32-2-735.77.78

info@elsen.eu
www.elsen.eu